

Warszawa, dnia 9 maja 2014 r.

NEWSLETTER PRAWNY

ORZECZNICTWO SĄDU NAJWYŻSZEGO

1. **Zastosowanie art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw.**

Przepis art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247) ma zastosowanie także w sytuacji orzeczenia podlegającej wykonaniu kary łącznej, obejmującej karę pozbawienia wolności wymierzoną za przestępstwo, stanowiące według tej ustawy wykroczenie.¹

2. Na postanowienie w przedmiocie zastosowania art. 50 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247) przysługuje zażalenie per analogiam do art. 420 § 4 k.p.k.²

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

1. **Podwyższenie wieku uprawniającego do emerytury.**

Przepisy ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw podwyższające i zrównujące wiek emerytalny kobiet i mężczyzn nie naruszają standardu konstytucyjnego. Za niezgodne z konstytucją Trybunał uznał przepisy o emeryturze częściowej, w zakresie, w jakim uzyskanie uprawnienia na warunkach w nich przewidzianych nie jest ograniczone terminem i przez to nie jest zharmonizowane ze zrównaniem wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn.³

2. **Upoważnienie Ministra Sprawiedliwości do żądania od prezesa sądu apelacyjnego akt sądowych.**

§ 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie nadzoru administracyjnego nad działalnością administracyjną sądów powszechnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 69), w części obejmującej słowa „, , a w uzasadnionych przypadkach – także akt sądowych”, jest niezgodny z art. 92 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zaskarżony przepis rozporządzenia dookreśla ustawową regulację zewnętrznego nadzoru nad działalnością administracyjną sądów w zakresie zapewnienia właściwego toku wewnętrznego urzędowania sądu związanego bezpośrednio ze sprawowaniem wymiaru sprawiedliwości oraz wykonywaniem innych zadań z zakresu ochrony prawnej. Na podstawie tego przepisu Minister Sprawiedliwości przyznał sobie kompetencję do żądania akt sądowych w ramach nadzoru zewnętrznego. Trybunał Konstytucyjny, odwołując się do swego utrwalonego orzecznictwa stwierdził, że przyznanie sobie przez Ministra

¹ Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 30 kwietnia 2014 r., I KZP 3/14, źródło: www.sn.pl.

² Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 30 kwietnia 2014 r., I KZP 4/14, źródło: www.sn.pl.

³ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 maja 2014 r., K 43/12, źródło: www.trybunal.gov.pl.

Sprawiedliwości w zakwestionowanym przepisie rozporządzenia kompetencji do żądania od prezesów sądów apelacyjnych akt sądowych narusza art. 92 ust. 1 konstytucji z dwóch powodów.⁴

PROJEKTY ZMIAN W PRAWIE

1. Nowelizacja prawa ochrony konkurencji.

Uchwalona przez Sejm w dniu 24 kwietnia 2014 r. ustawa o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz ustawy - Kodeks postępowania cywilnego przewidująca zmiany w polskim prawie ochrony konkurencji trafi pod obrady Senatu. Przewidywane zmiany dotyczą przede wszystkim odformalizowania i przyspieszenia stosowanych procedur m.in. poprzez:

- wydłużenie - z roku do pięciu lat - okresu, po upływie którego nie będzie możliwe wszczęcie postępowania w sprawie stosowania praktyk ograniczających konkurencję,
- wyłączenie z obowiązku zgłoszenia Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (*dalej: „UOKiK”*) koncentracji polegających na połączeniu przedsiębiorców osiągających na terytorium Polski obroty do 10 mln euro lub na tworzeniu przez nich wspólnych przedsiębiorstw,
- przyznanie Prezesowi UOKiK uprawnienia do publicznego ostrzegania o przypadkach naruszania zbiorowych interesów konsumentów, mogących ich narazić na poważne straty finansowe (dotyczyć to ma m.in. wprowadzających w błąd reklam, które to będą upubliczniane na podstawie postanowienia Prezesa UOKiK, na które ma przysługiwać zażalenie).⁵

2. Uwagi Ministerstwa finansów dotyczące projektowanych zmian w prawie spadkowym.

Projekt ustawy zmieniającej Kodeks cywilny, Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawę - Prawo o notariacie przygotowany przez Ministerstwo Sprawiedliwości przewiduje m.in. następujące zmiany:

- zasadą ma być przyjęcie spadku z dobrodziejstwem inwentarza - jeżeli spadkobierca nie złoży żadnego oświadczenia dotyczącego spadku odpowie za długi jedynie do wysokości aktywów spadkowych,
- spadkobierca sam będzie określał składniki odziedziczonego majątku - w tym celu ustawa ma wprowadzić instytucję spisu inwentarza, który spadkobierca będzie składał w sądzie lub u notariusza (dokument ten będzie pełnił taką samą funkcję jak spis inwentarza, sporządzany przez komornika lub urząd skarbowy).

Uwagi do ww. projektu zgłosiło Ministerstwo finansów, zdaniem którego projekt należy doprecyzować poprzez wskazanie, który urząd skarbowy wykona zabezpieczenie lub sporządzi spis inwentarza. Zdaniem resortu finansów projektowana treść art. 635 § 4 Kodeksu postępowania cywilnego na chwilę obecną nie uwzględnia przypadków, gdy

⁴ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 maja 2014 r., U 9/13, źródło: www.trybunal.gov.pl.

⁵ Źródło: www.kancelaria.lex.pl.

przedmiotem zabezpieczenia lub ujęcia w spisie inwentarza będą wyłącznie prawa majątkowe np. wierzytelność z rachunku bankowego lub instrumenty finansowe.⁶

ZMIANY W PRAWIE

1. **Opublikowano zmiany w powoływaniu na stanowisko sędziego.**

Dnia 23 kwietnia 2014 r. opublikowana została ustawa z dnia 14 marca 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw, która wejdzie w życie z dniem 1 października 2014 r. Nowelizacja ta przede wszystkim skraca procedurę powoływania kandydatów na wolne stanowiska sędziowskie.⁷

2. **Opublikowano zmiany w wynagrodzeniu sędziego.**

Dnia 22 kwietnia 2014 r. ogłoszono nowelizację ustawy o prokuraturze, ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz ustawy o Sądzie Najwyższym. W konsekwencji nowelizacji, w okresie nieobecności w pracy z powodu choroby prokurator oraz sędzia będzie otrzymywał 80% wynagrodzenia. W przypadkach wskazanych w ustawie sędzia i prokurator nadal będzie pobierał 100 procent wynagrodzenia.⁸

3. **Opublikowano zmiany w ustawie o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.**

Zmianę wprowadziła ustawa z dnia 21 lutego 2014 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych opublikowana w dniu 25 kwietnia 2014 r., która wejdzie w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia, t.j. w dniu 10 maja 2014 r.

Zmieniony art. 79 ust. 1 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych przewidywał uprzednio, iż zwrot opłaty od skargi na orzeczenie referendarza należał się stronie jedynie w razie jej uwzględnienia z powodu oczywistego naruszenia prawa i stwierdzenia tego naruszenia przez sąd. Przepis ten został uznany przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 oraz art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, w jakim w postępowaniu nieprocesowym wszczętym z urzędu nie przewidywał zwrotu opłaty od skargi na postanowienie referendarza sądowego uwzględnionej z innego powodu niż oczywiste naruszenie prawa.⁹ Od dnia wejścia w życie ustawy nowelizującej zwrot opłaty od skargi na orzeczenie referendarza sądowego będzie należał się stronie w przypadku, skargi na orzeczenie referendarza sądowego, jeżeli została uwzględniona w sprawie, w której postępowanie wszczęto z urzędu, a w pozostałych sprawach tylko w razie uwzględnienia skargi z powodu oczywistego naruszenia prawa i stwierdzenia tego naruszenia przez sąd.¹⁰

⁶ Opracowanie: Monika Sewastianowicz, źródło: www.kancelaria.lex.pl.

⁷ Ustawa z dnia 14 marca 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2014 r. poz. 512, źródło: Legalis.

⁸ Ustawa z dnia 14 marca 2014 r. o zmianie ustawy o prokuraturze, ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz ustawy o Sądzie Najwyższym, Dz.U. z 2014 r. poz. 504, źródło: Legalis.

⁹ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 marca 2013 r., sygn. akt SK 30/09.

¹⁰ Ustawa z dnia 21 lutego 2014 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Dz.U. z 2014 r. poz. 528, źródło: Legalis.

4. **Wyższe świadczenia pielęgnacyjne.**

Dnia 1 maja weszła w życie ustawa z dnia 24 kwietnia 2014 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. poz. 559). Wraz z wejściem w życie ustawy świadczenie dla opiekunów niepełnosprawnych dzieci wzrosło od 1 maja br. z 820 zł do 1000 zł netto. Od 1 stycznia 2015 r. będzie to 1200 zł netto, a od 1 stycznia 2016 r. - 1300 zł netto. Ustawa wprowadziła również mechanizm corocznej waloryzacji świadczenia.¹¹

WAŻNY TERMIN

- **10 maja** - upływa termin zapłaty składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych od osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie.

¹¹ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2014 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych, Dz.U. z 2014 r. poz. 559, źródło: Legalis.